

جشن شهریور یا شهریورگان

ز شهریورت باد فتح و ظفر بزرگ و تخت و کلاه و کمر

* در سالشمار نیاکان ما چهارمین روز از هر ماه شهریور نام داشت.
* پیشتر از اینها نیز گفته شده که در سالشمار ایران کهن یک سال ۱۲ ماه و هر ماه سی روز و هر روز نامی داشته است.
هر گاه نام ماه و نام روز یکی می شد، گذشتگان ما آن روز را جشن می گرفتند. چون در سالشمار چهارمین روز شهریور، نام داشته در این روز جشنی برپا می کردند به نام شهریورگان یا جشن شهریور.
- پیشاپیش این روز و این جشن را به همه ی هم میهنان شادباش می گویم.



* سالشمار ایرانی ما، تا پیش از درست شدن سالشمار **جلالی**، چنین می بوده است. این سالشمار، دشواری هایی داشت. برای نمونه پیش می آمده که نوروز به میان تابستان می افتاد و ...

* چهار سده سال از چیرگی عرب هایی که زیر نام اسلام بر ایران چیره شده بودند می گذشت که **جلال الدین ملکشاه سلجوقی** به پادشاهی رسید. او مردی بود میهن دوست و ایران در زمان پادشاهی او به بزرگترین اندازه ی خود رسید. **ملکشاه** کارهای اداره ی کشور را به کارداناان و شایستگان می سپرد. برای نمونه **نظام الملک توسی** خردمند را به وزیری خویش برگزید.

* خیام بزرگ این دانشمند و ستاره شناس ایرانی در زمان پادشاهی **جلال الدین ملکشاه سلجوقی** می زیسته است. وزیر دانای او **نظام الملک توسی** که از دانش و بینش **خیام بزرگ** آگاهی داشته دست یاری به سوی او دراز می کند و از او می خواهد همه ی توانایی های خود را به کار گیرد و به سالشمار ایرانی سر و سامانی بدهد و یادآور می شود که همه ی نیازهای او در این زمینه برآورده خواهد شد. از اینرو **خیام بزرگ** با همکاری تنی چند از اخترشناسان سالشمار خورشیدی را درست می کنند که هنوز هم پس از سالها سالشمار کشور ورجاوند ما **ایران** است.

این سالشمار را می توان موشکافانه (دقیق) ترین سالشمار جهانی دانست. در این سالشمار زمین، هر ۱۷۰۰۰ (هفده هزار) سال یک روز از خورشید پیشی می گیرد. در جایی که در سالشمار ترسایمی (میلادی) این شمار هر ۳۰۰۰ سال یک روز، می باشد.

- وارون سالشمار کهن ایرانی که همه ی ماه ها سی روز بوده است، در این سالشمار شش ماه نخست سال سی و یک روز است. از اینرو در روزهای جشن های ایرانی یک جا به جایی کوچکی پیش آمده است.

* یکی از آیین های **شهریورگان** رفتن به آتشکده و ستایش و نیایش به درگاه ایزد پاک یکتا بوده است. در شهریور یشت می خوانیم:

شهریور امشاسپند را ما می ستاییم،
فلز گداخته را ما می ستاییم،
دلسوزی و جوانمردی را ما می ستاییم.

* شوربختانه در پی چیرگی اسلام بر میهن ما **ایران**، نیاکان ما پروانه داشتند که جشن های ماهانه را برگزار کنند. از اینرو کم کم آیین های این جشن به دست فراموشی سپرده شده و تنها برخی از خانواده های زرتشتی در **کرمان** و **یزد**، آنهم به گونه ی پنهانی و اندک آن را برگزار می کردند.

* **شهریور** نگهبان توپال (فلز) هاست. این چنین گفته شده، چنانچه کسی سیم و زر را به راه بد به کار ببرد و یا بگذارد که زنگ بزنند، **شهریور** از او آزرده و دلتنگ می شود.

شهریور به سختی و پا برجایی توپال (فلز) شناخته شده، و او را فرشته ی مردانگی و مهرورزی می شمارند. از اینرو یکی از خویشکاری های او دستگیری از مُستندان است.

* **شهریورگان** نیز مانند همه ی جشن های ماهانه، گلی ویژه ی به خود دارد و آن **گل نازبو** یا **اسپرغم** است.



گردآورنده: ژاله دفتریان
پاریس شهریور ۲۵۸۰ ایرانی
برابر با اوت ۲۰۲۱ ترسایبی (میلادی)